

**BISDOM
ROTTERDAM**

Homilie bisschop Van den Hende

Openingsviering Heilig Jaar, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal, Rotterdam

29 december 2024

Sirach 3, 2-6. 12-14

Kolossenzen 3, 12-21

Lucas 2, 41-52

Broeders en zusters, u bent met zeer velen gekomen. Het is hier drukker dan in onze jaarlijkse chrismamis. Ik ben dankbaar, want op deze manier kunnen we zeggen dat de opening van het Heilig Jaar niet aan ons bisdom voorbijgaat. Want u bent op vele plaatsen gelovigen, parochianen, religieuzen en vrijwilligers. Het is belangrijk dat we samen in geloof deze start van het Heilig Jaar mogen vieren.

We zijn buiten begonnen. Doen we ook niet altijd. Met een aantal gebeden, met het lezen van het evangelie, met een gedeelte uit de bul “Spes non confundit” van de paus en ook met de litanie van alle heiligen. Als we vandaag hier samen zijn, beseffen we ook dat we niet de eersten zijn die geloven. Dat we niet de enigen zijn die Christus in ons hart sluiten. Er zijn vele generaties voorgegaan die de Heer hebben aangenomen en de weg van het evangelie hebben volbracht. Op de eerste plaats de heiligen die we bij hun naam kennen. Bekende heiligen die een groot voorbeeld zijn voor ons. Uit de tijd van de vervolgingen van de eerste eeuw, maar ook uit de vorige eeuw, en zelfs uit deze eeuw. Daarnaast zijn er vele heiligen die we niet met name kennen, maar die bij God bekend zijn en die hun geloof naar waarde schat.

Zo zijn we hier dus met velen samen. Uit ons hele bisdom, verbonden met de Wereldkerk. Toen we binnenkwamen, hebben we een lied gezongen dat speciaal voor dit Heilig Jaar is geschreven. Het is een lied dat in vele talen is vertaald. Daarom hebben wij ook in onze Nederlandse versie er een Frans en een Engels couplet ingevlochten. We vieren de opening van het Heilig Jaar in vele talen, maar we weten ons verenigd in de taal van het geloof, dat God liefde is, dat Hij is mens geworden, dat Hij zelfs zijn leven heeft gegeven aan het kruis en dat Hij de Heilige Geest belooft aan zijn Kerk de eeuwen door en ook in de toekomst, totdat Hij wederkomt.

We vieren een Heilig Jaar. Veel mensen hebben zich de laatste weken afgevraagd: wat is dat nou een Heilig Jaar? Er waren interviews op de televisie en op internet. Want wat is dat nou zo'n Heilig Jaar? Moet je dan het hele jaar bidden, moet je dan de hele dag op je tenen lopen met een glimlach op je gezicht, ten teken dat je het goed meent? Een Heilig Jaar, broeders en zusters, is iedere keer weer een uitdaging. Het is een lange traditie. Reeds in het Oude Testament, in het boek Leviticus, vinden we Heilige Jaren: Jubeljaren bij het volk van God, dat één keer in de vijftig jaar een bijzonder jaar had om allerlei ongerechtigheid weer recht te zetten. Om alles wat krom is niet recht te praten, maar in het licht van gerechtigheid te verbeteren (Leviticus 25).

Dat kunnen kleine dingen zijn die tussen mensen in staan. De dingen waar de ‘rijdende rechter’ zich mee bezighoudt. Een schutting hier en een oprit daar. Maar het gaat ook over onze relatie met God en over onze verhouding tussen ons leven en werken, en ons geloof. En niet te vergeten ook wereldwijd is er steeds opnieuw veel recht te zetten. De paus heeft in zijn toespraak deze dagen gevraagd om ook eens goed te kijken naar alle arme landen in

onze wereld. Zou het rijke deel van de wereld misschien niet wat schulden kunnen kwijtschelden? Als het al schulden zijn trouwens.

Wat het Joodse volk een Jubeljaar noemt, werd in het jaar 1300 door de paus ingesteld ook in onze Kerk. Eerst om de vijftig jaar en later om de vijfentwintig jaar. Omdat we toch graag willen dat minstens één keer in je leven een Heilig Jaar je de kans biedt om je opnieuw open te stellen voor de liefde van Christus, voor zijn barmhartigheid en om recht te zetten wat in je leven krom gegroeid is.

Vandaag is het feest van de Heilige Familie. We zijn in de kersttijd. Nadat we eerst de geboorte van de Heer hebben gevierd, staan we vandaag stil bij het gezin van Maria, Jozef en hun Zoon Jezus. De 'Heilige Familie' zogezeegd. We komen de Heilige Familie in het evangelie tegen. Niet alleen als zij de herders op kraamvisite ontvangen (Lucas 2, 15-20), maar ook als ze samen de vlucht nemen naar Egypte uit vrees voor de kindermoord door Herodes, Maria, Jozef en het Kind (Matteüs 2, 13-18). Het is een hechte band die ze laten zien. In woord en daad, in geloof en liefde. Het was paus Benedictus XV, ruim honderd jaar geleden, die dit feest van de Heilige Familie heeft ingesteld voor heel de Wereldkerk, dat we ieder jaar opnieuw vieren. En waarom? Omdat hij vraagt een voorbeeld te nemen aan de onderlinge verhoudingen van Maria, Jozef en het Kind Jezus. Om te zien wat het betekent als je als gezin in liefde en trouw om elkaar denkt, naar elkaar omziet en voor elkaar opkomt.

Maria en Jozef en het Kind dus als een voorbeeld voor onze omgang met elkaar. Op de eerste plaats in de gezinnen en de families die wij vormen. Maar zeker ook waar het gaat om de wereldwijde familie van de Kerk, de wereldwijde familie van de mensheid. Er worden in de eerste en de tweede lezingen heel duidelijke dingen gezegd: heb respect voor elkaar, draagt elkaar, luistert naar elkaar en legt verantwoording af. En, dat is heel belangrijk, broeders en zusters. We kunnen geen gemeenschap zijn, geen Kerk vormen, geen gezin zijn als we niet ook steeds opnieuw zelf bijdragen aan het geheel waarin wij leven. Het zijn niet alleen de vaders, niet alleen de moeders, niet alleen de kinderen die moeten luisteren. Het is ook luisteren naar elkaar en zo is het ook in de Kerk dat we naar elkaar mogen luisteren en elkaar mogen dragen in geloof. Dat is meer dan voortdurend elkaar de maat nemen of kritiek uiten. Maar wel als er kritiek is dat liefdevol met elkaar delen en ons steeds weer van harte richten naar het evangelie. Want de gezindheid van Jezus is niet alleen een goed voorbeeld. Het is ook de opdracht die we samen hebben gekregen (cf. Filippenzen 2, 5). Dat wij werkelijk door die liefde te beoefenen worden gezien en herkend als christenen. Dat wij werkelijk door onze gezindheid, omwille van Christus laten zien dat we dat geloof in ons hart, die liefde in onze woorden en de hoop in onze stem levend houden.

Vandaag horen we in het evangelie van Lucas dat Jezus op bedevaart gaat. Ook in ons bisdom gaan we samen met de andere bisdommen van Nederland op bedevaart naar Rome. Maar er zullen ook veel mensen die thuis blijven met ons meebidden. En we hebben ook een diocesane eendaagse bedevaart aan het eind van mei: samen op weg naar Heiloo op 31 mei.

Ik ben blij dat u hier vandaag bent, want zeg maar gerust: hier naartoe komen is een keuze en een stap die u zet. Dat heeft ook iets van een bedevaart: samen in beweging komen om uiteindelijk hier samen te bidden en de Heer te ontmoeten in zijn woord en sacrament. Ons hele leven is een bedevaart van de wieg tot het graf. En dan is het goed dat wij zo af en toe opnieuw een Heilig Jaar mogen vieren. Dan kunnen wij ons afvragen: Hoe staat het met mijn liefde, hoop en geloof? Heb ik God in het centrum van mijn leven, of hangt Hij er een beetje bij? Heb ik de liefde als uitgangspunt voor mijn woorden en daden? En kan ik mensen ook hoopvol stemmen in plaats van hen te ontmoedigen of onderuit te halen? In dat laatste zijn veel mensen erg goed. En ook zelf betrap ik me er wel eens op.

En in de wereld gaat het om de grote verhoudingen. Mensen gaan elkaar te lijf in oorlog en strijd, en ook vanwege hun economisch gewin. Er is onverschilligheid waar het gaat om leed dat anderen overkomt. We kunnen alles volgen via internet en op televisie: overstromingen, lawines, allerlei vormen van natuurrampen. Maar al kunnen we alles volgen, we zijn niet automatisch broeders en zusters van elkaar. Dat is wat in het Heilig Jaar opnieuw onze aandacht moet zijn. Raakt het ons dat Jezus van ons houdt? Raakt het ons dat wij de opdracht hebben om ook die liefde door te geven? En raakt het ons dat wij Gods barmhartigheid nodig hebben en vergeving? Want onze zonden kun je niet zomaar wegpoetsen, dan maken wij ons mooier dan we zijn en groter dan we zijn. En daarom is er in het Heilig Jaar regelmatig de gelegenheid om het sacrament van boete en verzoening te ontvangen. De Schrift zegt: wie zegt zonder zonde te zijn, die kent zichzelf niet goed, is een leugenaar (eerste brief Johannes 1, 5-10). En daarom is het goed dat wij ons klein maken voor de Heer, zoals Hij zich klein gemaakt heeft voor ons. Zelfs zo klein dat Hij toen Hij teruggevonden werd in de tempel in Jeruzalem zich ondergeschikt maakte aan zijn vader en moeder (Lucas 2, 51).

Broeders en zusters, een pelgrimstocht betekent niet alleen dat we hier naartoe gekomen zijn, maar dat we het komende jaar in beweging blijven door het woord en de liefde van Christus. Paus Franciscus vraagt ons om in beweging te zijn het komende jaar, heel bewust naar elkaar op zoek te gaan en elkaar te herkennen als broeders en zusters. Mensen die eenzaam zijn, of alleen. Mensen die jong zijn of oud en in de put zitten. Mensen die arm zijn, die met een beperking moeten leven of die op de vlucht zijn en geen zekerheid hebben over hun toekomst (paus Franciscus, Soes non confundit, nrs. 10-15).

De paus vraagt om op die manier onze pelgrimstocht ook heel praktisch te maken. Dat we de liefde van de Heer die wij ontvangen, dat we de barmhartigheid van de Heer die wij mogen krijgen, ook met anderen delen. In woorden van troost en in daden van liefde en solidariteit. In die zin geeft de tweede lezing een prachtig beeld: bekleedt u met tedere ontferming, goedheid, deemoed, zachtheid en geduld. Het is als het ware een jas die je aantrekt, en een verwijzing naar je doopkleed. En als je op pelgrimstocht bent, dan kun je die jas bewust aantrekken. Om ook zelf vol ontferming te zijn, goedheid en nederigheid aan de dag te leggen, zachtheid en geduld. En is er ruimte in ons hart om elkaar te vergeven, zoals wij God om vergeving vragen? Is er de ruimte in onze wereld om elkaar de hand te reiken, zoals Jezus gedaan heeft in het Kind Jezus dat ook vandaag in de stal zijn handen uitstrekt naar iedereen en de wereld omarmt?

Broeders en zusters, wat geweldig dat u met zovelen gekomen bent. Het is de start van een nieuw jaar, een Heilig Jaar, waarin we mogen bidden, vergeving mogen vragen, maar ook in beweging komen om elkaar in Jezus' Naam de liefde te betonen die onze wereld zo hard nodig heeft. Onze parochies, onze gemeenschappen van geloof, kunnen het komende jaar nog meer plaatsen van liefde zijn, plaatsen van barmhartigheid. En ik weet zeker als wij die barmhartigheid en die liefde laten zien, als wij trouw zijn in ons bidden (liturgie), in ons dienen (diaconie en caritas) en in ons leren (catechese en getuigenis), dan zullen ook anderen naar ons toekomen omdat ze leerling van Jezus willen worden. In onze woorden kunnen ze de Heer horen spreken. In onze daden kunnen ze zijn liefde aan het werk zien. In die zin zijn wij een missionaire Kerk en zijn we geroepen om niet alleen onze liefde, maar ook Christus zelf met elkaar te delen en te verkondigen.

Daarom wil ik u het komende jaar drie dingen vragen. Op de eerste plaats: gelooft u in de liefde van Christus, durft u op Hem te hopen en daar uw toekomst aan te verbinden? Op de tweede plaats: bent u bereid om ook vergeving te vragen en opnieuw te beginnen met Gods barmhartigheid, je klein maken uit liefde voor Christus? En ten derde: staat u klaar om ook met uw woorden en daden anderen van dienst te zijn en in beweging te komen in Christus' Naam? Dan is ons lopen naar de kerk en ons naar huis gaan symbool voor al die bewegingen die we in het komende jaar mogen maken. Christus opnieuw centraal stellen in

ons geloof, zijn liefde delen met anderen en ook werkelijk anderen uitnodigen om met de Heer op weg te gaan. Met het kruis van de verlossing, met de doop van het nieuwe leven en met de eucharistie die ons steeds meer opbouwt als één familie, één gezin in Christus' Naam. Amen.